

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSDROG-VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., negyedévre 3 kor.
Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Laptulajdonos:
A „ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI PÁRT.”

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Családi gazságok.

Csak egy földi élet jut az embernek osztályrészül s mindenkinek leghőbb óhajtása, hogy az boldog legyen. Sajnos, ez az óhajtás a legritkább esetben kölcsönös, mert amit én kívánok magamnak, azt nem kívánja nekem a felebarátom, amiért aztán úgy veszek elégtételt, hogy én se kívánom neki, amit ő szívesen venne. Ez az elégtétel — axioma gyakorlatilag — tettekben — is érvényesül és a nagy emberszeretet, melylyel annyira hivatkozunk, csak külső máznak szolgál. Udvariasság annak az óriási hazugságnak a neve, amelylyel egymást ámitjuk. Eszembe jut egy párisi jelenet, melynek tanúja voltam Két munkás-ember egy rúd mellett járva, kocsit húz. Egyszerre csúnyául hajbakapnak. Nyakafőre ütök-verik egymást s mindkettőjüket elborítja a vér. De nem esik egyetlenegy ütés nélkül, hogy a köteles udvariasságról megfeledkezzenek, a fejbe-kölintást egy nyájas „tessék!” a hasbarúgást egy illedelmes „sziveskednék!” kíséri. Úgy látszik távol áll tőlük a gondolat, hogy egymást megsértsék, amit igazolni látszik az a körülmény is, hogy a befejezett vita után ismét békességgel húzzák egymás mellett a kocsit rúdját.

Ez a jelenet a mai társadalom tükré. Egymás mellett haladunk az életben s sok szépet mondunk egymásnak, hiszen arra való a száj; a kéznek már egészen más a hivatása, annak oldalba lökni, arcul ütni a dolga. Így keserítjük el a másik életét s nem tudjuk, hogy ezáltal a magunk boldogságát is tönkretesszük.

A hazug udvariasság ellentétjét: az igaz szeretetet csak a családban lehet meglegelni. A család mentvére kell, hogy legyen az álnokság támadásainak, itt kell, hogy összpontosúljon mindaz, amit a boldogság fogalma alatt értünk. Ez az a családi élet, amiről ifjúkorunkban rom-

latlan lélekkel ábrándoztunk, az egyedüli ábránd, melyet a máskülönben oly zord élet valóra válthat. Míg reményeink elhalványodnak, céljaink eltörpülnek, kívánságaink mind szerényebbekké válnak s azt, ami mégis hosszú és fáradságos küzdelmek árán elértünk, olyannak ismerjük fel, amiért nem volt érdemes egy életet áldozni, azt az egy életet, amelynek a földön ismétlése nincs: a családi boldogság az egyedüli, amely kárpótól bennünket keserves csalódásainkért.

Az emberi gyarlóság azonban ezt a nemes intézményt is kikezdi. Csodálatos is volna, ha a gazság érintetlenül hagyná a boldogság asyllumát. Egy csalán-bokréta kerül ki azokból a családi botrányokból, mik az utóbbi időben köztudomásúvá váltak. Valóságos szatirai a családi boldogságnak a Weisz cukrász, Somoskeőy, Szőke és a Crippen esetei. Hogyan éltek ezek a házasságok nap-nap után egymás mellett? Mennyi hazugságot mondtak egymásnak, míg végre napfényre derült az undorító való. A másiknak életét mily kevésre becsülték s mily értékesnek találták a halálát, miközben édes szavakat susogtak egymásnak.

A Weisz cukrász esete a legenyhébb. Őt agylágyulással mentik, mire a modern, mindent eltakaró szanatórium jó. Már a Somoskeőy mester, híres „szalon“-betyár nem járt olyan jól. Őt a rendőrség vette gondozás alá. Az öregnek az volt hibája, hogy az asszonyokat fejős tehénnek tartotta, s azt vélte igazságnak, hogy övé legyen, ami a feleségéé. A törvény az oka, hogy az ő helyes értelmezését lopásnak minősíti.

Még csunyább a Szőke-eset. A férj megcsalja az asszonyt, az asszony a férjét. A férfi agyonlövi a csábítót, akinek nem is kellett csábítani, mert könnyű volt Katót táncra vinni. Az

asszony azonban nem szerette a „harmadik“-ot, csak hencegni akart vele, hogy zsidó létére meghódította a csinos dzsentrit. Mennyi gazság egy csomóban!

Valóban: emberi érzelmek tekintében egy fejjel magasabb Crippen dr. Ő legalább szereti azt a leányt, akiért a legnagyobb gazságra vetemedett. Ezért szükséges, hogy egy fejjel alacsonyabbra szabják . . .

Az elkorcsosult társadalom, a zülött erkölcsök így ütök bélyegüket a legszentebbre, a családi életre is. Forró, emésztő szerelemről hiába énekel a lyrikus, emberszeretetről hiába prédikál filantrop, ha nem tudnak hatni az emberekre, hogy nemesítsék lelküket. A mai műveltség, amit beljük ojtanak, csak udvariasságot szül, de a lelket meghagyja a maga nyersségében. Ha majd annyira jutunk, hogy nemcsak nyájaskodunk, hanem igazán is szeretjük azokat, kik velünk együtt vonszolják a gondokkal megrakott szekér rúdját, akkor, ha mást nem is, de legalább a családi boldogság tisztaságát nem kell féltünk.

Politika.

A szabadkai II. kerületben Janiga János dr. munkapárti és Mukits Simon Justh-párti képviselőjelölt küzdött a mandátumért. Janiga győzött s a kisebbségben maradt választók mandátumát petícióval támadták meg. Kedden kezdette a kuria a petíció tárgyalását. A munkapárt *ellenpetíciót* nyújtott be, ezt azonban a kuria *visszautasította*. A kérvényezők előadják, hogy Janiga pártja és maga a képviselő is *etett, itatott és vesztegetett* (mint mindenütt). Az etetésben és itatásban különösen előljárt dr. *Biró Károly* polgármester. Maga a képviselőjelölt is itatta a szavazókat. Felemlíti a petíció, hogy a munkapárt

Röntgen Laboratorium

ZOMBORBAN, Csihás Benő-utca 12. szám.

Rendelés egész napon át! — — Mérsékelt árak!

Használtatik idegen testek feltalálására, törések és ficamok megállapítására, szív- és tüdőbajok, daganatok, csontbajok, kőlerakódások, epekövek, kórismézésére. — **Gyógycélul:** fehérvérűség, mirigydaganatok, Basedov-kór, bőrfarkas, bőrizzag, csontszu, izületi gennyedés, hörghurut, asthma, tüdőbeszűremkedés, kéz- és lábizzadás, rákos betegség, husdaganatok stb. fájdalom nélküli gyógyítására.

halókat és távollévőket szavaztatott le és 20—150 koronát fizetett egy szavazatért (mint mindenütt). A tárgyalást folytatják.

* * *

F. hó 26-án tartja a parlament a nyári szünet után első ülését. Szóval újból megkezdődik a „munka“ — melyről már eleve is tudjuk, hogy milyen lesz. A mai többség, mely a „nemzeti lelkiismeret ébredésének“ köszönheti létét, hivatásához méltóan úgy fog munkálkodni, hogy az osztrák sógor ne nehezeltjen.

A zombori kereskedelmi és iparbank.*)

Érdekes leleplezések.

(Folytatás.)

Ha a bank eme manipulációját Dr. Bikár Nenád 3 aláírással ellátott váltóival és vele összehasonlítjuk, azt látjuk, hogy ezen saját nevére szóló váltók édes atyja, néhai Bikár Simon halála után itt is, ott is eltűnnek a nyilvánlaptartásból. Vajjon ki lettek-e fizetve ezen váltók? A pénztári napló hallgat, a váltó-nyilvánlaptartási könyvből pedig szintén nem tűnik ki, hogy Dr. Bikár Nenád ezen 10.000 koronás tartozása mikor keletkezett, mert ez 1906. január 1-én mutatkozik és rögtön — kiegyenlítődik!

Ne hogy az egyoldalúságunkért szemrehányást kapjunk — bírálatba nem bocsátkozunk s csak pusztán számokra fogunk hivatkozni, had vonja le a t. közönség a következtetéseket: vajjon tisztességes és lelkiismeretes-e az ilyen igazgatóság?

Ez alkalommal azonban kihagyjuk az értékpapírokat, a bizományi üzleteket és a Népbankot. Ezen három csoportra csak előadásunk végén fogunk visszatérni, akkor, ha a kiegyenlítési számadásokat fogjuk évről-évre átnézni s áttérünk az adósok és hitelezők számlájára, (contro pro diversis). Ezen számadást azonban önállóan nem tárgyalhatjuk, mert összefüggésben áll a „Személyi Hitelszövetkezettel“ s így ezen két számadás föltétlenül együtt tárgyalandó.

Maga a kimutatás is elismeri ezen két csoportnál, hogy 100.000 koronán felül kell leírni, azonban a kimutatás ezen állításnál túlszerénynek mutatkozik. Ezen két csoportnál fordul elő a legtöbb szabálytalanság és piszok. Ezen két számadás volt az a reservoir, melyből a zombori keresk. és iparbank elnöke (Dr. Pavlovits Simon kir. tanácsos, Bácsbodrog vármegye ezidei főorvosa és háztulajdonos) 220 részvénye után merítette a nyereséget.

Megborzad az ember, ha ezen két számadásba betekint. Előttünk fekszik az adósok kimutatásának hű másolata 1880-tól 1906-ig. Nagyon messzire vezetne azonban, ha minden részletet felsorolnánk s tesszük csak abban az esetben, ha meggyőzhetjük az elnök urat arról, (Dr. Pavlovits stb.) *hogyan ment a piszok történet.*

Lásd a B. F. f. évi 71. számát.

S mivel a bankban ő (Dr. Pavlovits stb.) befolyásolta a könyvelést — ez föltétlenül az ő tudtával történt.

Mi csak a nagyobb összegeket és helyenként fogjuk csoportosítani:

Év	Hónap	Név	Saldo	Forint
1881.	II/20.	alatt P. V.	saldo	2.575
1882.	I/21.	" M. M.	"	4.375
1882.	I/21.	" M. J.	"	4.870
1884.	VII/10.	Zs. Sz. u. V. P.	"	52.000
1884.	X/24.	" B. Sz.	"	3.000
1884.	XI/3.	" B. M.	"	9.725
1886.	II/23.	" D. J.	"	1.260
1886.	IV/7.	" Sz. V.	"	2.020
1886.	XI/9.	" P. Sz.	"	360
1886.	XI/11.	" K. T.	"	3.729
1886.	XI/11.	" A. G.	"	11.696
1886.	XI/11.	" K. J.	"	1.935
1886.	XI/11.	" A. G.	"	690
1886.	XI/11.	" K. J.	"	460
1886.	XI/11.	" K. T.	"	1.050
1886.	XI/11.	" K. Sz.	"	1.050
1886.	XI/11.	" K. Sz.	"	3.750
1887.	II/21.	" K. G.	"	5.085
1887.	III/28.	" P. L.	"	4.585
1887.	III/28.	" P. L.	"	3.485
1887.	III/28.	" P. G.	"	3.485

Itt csak néhányat mutattunk ki, de állítjuk, hogy 1890-ig 700.000 koronára rúg a ki nem egyenlített összeg, 1900-tól 1906-ig pedig 24.767,17 koronával záródik többek számlájára.

Valóban érdekes nézni, hogy mi minden van itt pl. VII. könyv 4-ik oldal: A. Gy. tartozik 520 kor., 15 oldal: dr. P. Gy. tartozik 269,97 kor., 79-ik oldal: M. V. tartozik 659,61 kor., 24-ik oldal: G. és M. A. (laut übereinkommen mit Herrn Dr. Sima Pavlovits — Pavlovits Simon dr. egyetértésével) 3000 kor., 29-ik oldal: K. J. 252,70 65-ik oldal: dr. K. I. 223,43 kor., 102-ik és 181-ik oldal: *különféle bélyeg-ek 5588,52 kor.*, 182-ik oldal: Sz. V. M. 1430,15 kor., 139-ik oldal: dr. B. V. 1175,66 kor., 145-ik oldal: T. Sz. 232,30 kor., 162-ik oldal: P. J. 1907. június 22. egyenleg 2739 kor., 165-ik oldal Cz. J. 1124,86 kor., 105-ik oldal: V. J. 368,24 kor., 175-ik oldal: V. J. 250 kor. 28 fillér., *180—189 oldal ovatolt váltók az Agrár Banknál 2421 K 71 fill.*, 182-ik oldal: földvétel Rigycán 1907. augusztus 28-án 437,26 korona.

Ez elég világosan mutatja, hogy mi minden történt! Az ember nem is tudja, hogy melyik végén kezdje!

Itt akaratlanul is az a kérdés kívánczik előtérbe, hogy mikor is mondta ki a keresk. és iparbank a fölszámolást? A bank utolsó kiegyenlítési számadása 1906-ban jelent meg. Ha ez így van, akkor miként engedte meg az elnök úr, (Dr. Pavlovits stb. l. fent) hogy a keresk. és iparbank 3421,71 koronával adósa legyen az Agrár Banknak? Ha csak váltóváltásért számítunk egyenként 12 koronát akkor 285 váltó lett óvatolva!!!

Ime elnök úr, (Dr. stb. l. fent) ez működésének hű tükre, védje magát, bizonyítsa, hogy ez, amit itt elmondottunk nem igaz; ne akarja, hogy az Ön bűneiről az igazgatóság többi tagja bűnhődjék, hanem jusson eszébe becsület-szava: „a család megtéríti az egész kárt“.

(Folytatjuk.)

Huszonegyezer koronás váltóhamisítás.

— Elítelt zombori kereskedők. —

(A Bácskai Napló 21-iki számából). Érdekes és jelentékeny összegű váltóhamisítás ügyével foglalkozott tegnap délelőtt a szegedi királyi ítélőtábla büntető tanácsa. Gerber Henrik és ifjabb Amsz Márton zombori kereskedők magánokirathamisítás büntette miatt kerültek a bíróság elé. Az előbbi sógorának nevét hamisította rá arra a váltóra, amelyet kétszázhusz-koronás tartozása fedezésére adott ifjabb Amsz Márton rendelvényesnek, aki a kétszázhusz-koronáról szóló váltó összegét huszonegyezer-kétszázharminckilenc koronára javította ki.

Még a múlt évben történt, hogy Gerber Henrik zombori kereskedőtől, aki Müller Frigyes gépgyáros varrógépeinek bizományi elárulásával foglalkozik, egy Deszpot Milijev nevű gazda kétszázhusz koronás varrógépet vásárolt s az összegről Gerbernek váltót adott. Gerber ezt a váltót ifjabb Amsz Márton paripási kereskedőnek — jelenleg foglalkozás nélküli egyén — adta át bizonyos tartozása fedezetéül. A váltóra Gerber előzőleg ráhamisította Müller Frigyes nevét, majd amikor átnyújtotta Amsznak, megjegyezte, hogy Müller, aki sógora és dűsgazdag gyáros, lejáratkor szó nélkül kifizeti a váltót. A váltón az összeg ekkor még nem volt feltüntetve. Amsz pedig fölhasználta ezt a körülményt és a váltót huszonegyezerkétszázharminckilenc koronáról szólónak állította ki, lejáratkor pedig bemutatta Müller Frigyesnek. Müller a horribilis összeg láttára begdöbbsent és arra gondolt, hogy a sógora, Gerber állította ki a váltót erről az összegről. A kifizetést természetesen megtagadta és följelentést tett a bíróságnál Gerber ellen, akinek csak kétszázhusz koronás váltóról volt tudomása, de a zombori királyi törvényszék előtt beismerte, hogy Müller nevét ő írta alá, védekezésül azonban fölhozta, hogy azt hitte, a sógora szó nélkül ki fogja fizetni a csekély kétszázhusz koronát. Müller erre Amsz ellen is följelentést tett magánokirathamisítás büntette miatt. A bonyolult ügyben rendkívül sok tanut idéztek be. Gerber ügyében több mint harminc tanut halgattak ki, akiknek tulrjomó része úgy vallotta, hogy Deszpot Milijev tényleg kétszázhusz koronás varrógépet vásárolt Gerbertől, erről az összegről váltót adott Gerbernek, tehát nem adhatott Amsznak olyan váltót, amely a kriminális összegről szólt volna. Amsz pedig nagyon fűrfangos és rosszindulatu védekezést hozott fel mentéséül. Azt állította a bíróság előtt, hogy tanukkal tudja igazolni, hogy Müller neki huszonegyezerkétszázharminckilenc koronával tartozott. Az ügy itt újabb fordulatot nyert. A bíróságnál öt tanu vallott olyképen, hogy amikor Müller Zomborban járt, ilyenféle kijelentéseket hallottak tőle:

Bepöröltek több mint 20 ezer koronáért és ezt most ki kell fizetni.

Természetesen ezt panaszokból mondta és nem gondolt volna arra, hogy Amsz olyan nagystilű szélhámos legyen, aki meggondolatlanul kiejtett szavakra alapítja csaló szándékait. Végül Müller mégis bizonyítani tudta, hogy közte és Amsz között üzleti érintkezés sohasem volt, mire a törvényszék beigazoltan látta az Amsz ellen fölmerült vádat és őt magánokirathamisítás büntette miatt 2 évi és hat hónapi fegyházra ítélte. Ugyancsak a zombori királyi törvényszék ítélte el váltóhamisítás miatt Gerber Henriket is hat hónapi börtönrre.

Mindekét vádlott fölbebezzett a szegedi ítélőtáblához, amely tegnap tartotta meg a tárgyalást a nagyszabású váltóhamisítás ügyé-

ben. A tárgyaláson, amely a vizsgálat alatt főlhalmozódott anyag miatt egész napon át tartott, megjelentek a vádlottak is. A büntetőtanács este 6 órakor hirdette ki az ítéletet, amely szerint Gerber büntetését helybenhagyja. Amaz büntetését pedig 2 évi fegyházra szállítja le. A királyi főügyész megnyugodott, a két vádlott védője ellenben semmisségi panasszal élt, amelyhez a vádlottak hozzátaláltak.

HIREK.

A kolera — most már hiába tagadnak — tényleg járványszerűleg lépett fel hazánkban és csupán Mohácson már 28 áldozatot szedett. Az egész országban erélyesen hozzáfogtak a szükséges óvintézkedések foganatosításához, de, hogy városunkban is történt volna valamelyes erélyes intézkedés, arról igazán, a legjobb akarat mellett sem tudnánk beszámolni. Mert ugyan mi is történt? Hogy a belügyminiszteri rendelet kibocsátása után két héttel házról házra jártak és megnézték, vajjon melyik házban mennyi a szemét és a trágya? Vagy, hogy a rendőrfőkapitány kötelezte a korcsmárosokat arra, hogy a beszálló vendégektől kérdezzék meg, hogy honnan jönnek és ha az *ujsgból* ismert kolerás vidékről érkeznek, ezt jelenték be? Vagy talán azt nevezük erélyes intézkedésnek, hogy vásár idejében söprik az utcákat, anélkül, hogy előbb locsolnák s így az egész por rászáll a zöldségre? Vagy az az erélyes intézkedés, hogy a trágyát — *örüsi büzt terjesztve reggel 6 órakor szállítják a város kelős közepén?* És ki törődik most azzal, vajjon a két hét előtt elrendelt intézkedéseket a háziurak foganatosították-e? És vajjon az is az óvintézkedések körébe tartozik, hogy a városházán levő trágyagödör tele van s a fedele nyitva marad? Uraim a városházán, Önök vagy nem értik a mesterségüket, s fogalmuk sincs, hogy mi a teendőjük, vagy — mondjuk enyhén, kényelmesek! Mindkét esetben a város lakossága vallja majd garázdálkodásuk kárát. Nézzenek már hozzá a munkához márcsak azért is, mert hiszen e városban nemcsak fűgék, de mungók is laknak. Vagy azt hiszik, hogy ezeken nem fog a nyavalya? Hogy azokat már úgyis megverte az Isten?

Áthelyezés. Jó Endre *topolyai* adóárnokot saját kérelmére a pénzügyminiszter *Ujvidékre* áthelyezte.

Tanügyi hírek. A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter az *apatini* áll. iskolához *Schreiber* Hermína okl. tanítónőt nevezte ki, *Tataháza*n *Borovanszky* Irént választotta rendes tanítónővé az iskolaszék, *Akkermann* Istvánt *Küllödre*, *Zapaniel* Idát *Bátmonostorra*, *Raichl* Ferencet *Bocsára*, és *Csongrádi* Etelt *Bajmokra* nevezte ki az érseki hatóság.

Sikerült vacsora. A zombori „víglegények” vadászkiurati asztaltársaságának tiszteletére Surányi Sándor a Vadászkiurati-szálló ezidei agilis bérlője kedden este fogolyvacsorát adott. A „víglegények” ezt az alkalmat is megragadták, hogy szeretet elnöküket Novák Elemér dr. kincstári ügyészt ünnepeljék, Prokópy Imre felsőkereskedelmi iskolai tanár, az asztaltársaság egyik választmányi kültagja sikerült, talpraesett beszédben köszöntötte fel az elnököt, miközben annak sikerült arcképéről a leplet eltávolították. Erre Novák Elemér dr. megköszönte a szeretet és kitüntetés eme bizonyítékát, üdvözölte a nagyszámban megjelent tagokat és arra kérte őket, hogy továbbra is maradjanak hűek az asztalhoz, a melynél oly gyakran jól érezték magukat. Zátanyi Dezső dr., az asztaltársaság ügyésze azután Surányi Sándor szállodást köszöntötte fel, megköszönve

neki a kitűnő vacsorát. Az asztaltársaság népszerű és közszeretnek örvendő elnökének folytonos ünneplése mellett az asztaltársaság tagjai a késő éjjeli órákig maradtak együtt a legjobb hangulatban, amihez nagyban hozzájárult Siposs zenéje és Sigmond János, az asztaltársaság kedvelt választmányi tagjának jóízű magyar nóták éneklése. Jelen voltak: Novák Elemér dr., Zátanyi Dezső dr., Komáromy Dezső dr., Rajháthy László főhadnagy Kovács hadnagy, Lallosevits György, Lallosevits István, Lallosevits hadnagy, Patakfalvy főhadnagy, ifj. Tunner Nándor, Sigmond János, Falchetto Ettore, Szabó Lajos, Glatz Gyula, ifj. Szemző István, Kovács Antal és Prokópy Imre.

A Bács Bodrog Megyei Irodalmi Társaság folyó hó 24-ik napján 6 órakor a zombori Polgári Kaszinó tanácstermében választmányi ülést tart.

A Rákoci szobor bizottság folyó hó 22-ik napján d. u. 6 órakor a zombori Polgári Kaszinó tanácstermében szoborbizottsági ülést tart.

A népfölkelési szemle eimarad. A kolera járványra való tekintettel elrendelte a hovádelmi miniszter, hogy az ezidei népfölkelési szemlék elmaradjanak.

Autobusz-közlekedés. A Bácskában olvassuk, hogy városunkban a motoros-omnibusz közlekedése október hó folyamán megkezdődik.

Halálos végű verekedés. 18-án este Tiszakálmánfalván a Koha féle vendéglőben táncoltak a legények. Mikor már a borgőze fejükbe szállott összekaptak s a verekedés hevében Drobnyik István Kaszás Pált hátulról meglötte. A szerencsétlen meglőtt legény pár méternyire elszaladt, összeesett s meghalt. A gyilkos legényt a csendőrség letartoztatta. Tettét be is ismerte.

Villamos omnibusz. Egyik londoni közuti vasúti vállalat a vonalain kísérletképpen sinnedküli villamos omnibuszt helyezett üzembe, amely áramát a rendes villamos vasúti felső vezetékéből nyeri. Az omnibusz súlya utasok nélkül 6 tonna és 24 utast képes befogadni. Hajtásra két darab 25 lóerős elektromotor szolgál, amelyek a kocsi hosszirányában vannak elhelyezve és a kefekeket Cardan féle tengely kötésék fogaskerek és láncátételek közbeiktatásával hajtják. Az áramvezeték kétpólusú és pedig az egyik pólus felsővezeték, a másik a vágányzat alatt elhelyezett vezető sín. Az áramszedők olyan szerkezetűek, hogy az omnibusz a vágányzat középvonalától 5 méternyire oldal irányban kitérhet.

Halál a hintán. Szerencsétlen véletlen oltotta ki Szőlősi János bácsmadarasi gazdálkodó hároméves kis fiának életét. Kötélhintán hintáztott, miközben a kötél — eddig ki nem derített módon — a kis fiúcska nyaka köré csavarodott és a szegény gyermeket megfojtotta. Kisgyereket ne hagyjunk felügyelet nélkül.

Szállasház bérbeadás. Zombor szabad királyi város tanácsa ezennel közhírré teszi, hogy a város tulajdonát képező úgynevezett Bukovác területén levő csőszlakásokból 2 szállásházat létesített, amelyek mindegyike 2 szobát, fűszert, istállót és szükséges mellékhelyiségeket tartalmaz s mindegyikhez 20 hold (a 2000 ö) szántóföld csatoltatott s ezen két kihalított szállás folyó 1910. évi november hó 1-étől számított 8 (nyolc) évre külön fűg bérbeadni. Az egyik szállás bérbeadása folyó hó 28-án, a másik pedig folyó hó 29-én délelőtt a helyszínén fog bérbeadni nyilvános szóbeli árverésen. Megjegyeztetik, hogy a város a szállásházakat jókarba helyezi, azonban a bérlődő tartama alatt a további jókarban tartásról a bérlő köteles gondoskodni és azokat a bérlő lejártával ismét jókarban átadni is tartozik. A bérösszegek félévre mindenkor november és május 1-én esedékes előleges részletekben fizetendők s az első részlet folyó évi november hó 1-én esedékes. Bánatpénzül az árverés alkalmával az évi bérösszeg 10%-a lefizetendő,

mely az utolsó félévi részletbe fog betudatni. Bérlő a bérbeveendő területet 4 éves vetésforgással köteles művelni s az ugar csak az esetben vethető be dinnye, kapásnövény vagy, takarmánybűkkönnnyel, ha az kellőképp megtrágyáztatik, Kender vagy muhart a területen bevetni tilos.

Öngyilkosság Kossutfalván. F. hó 13-án az éjjeli órákban Facsar András vendéglős eddig hivatalosan meg nem állapított, de a mende monda szerint családi okokból az udvarán levő eperfára felakasztotta magát. Felesége éjjel után 2 óra tájban vette észre s a helyett, hogy segítségére sietett volna az akkor még valószínűleg csak eszméletlen állapotban levő szerencsétlennek, a szomszédokat verte fel s hívta őket, hogy az urát vágják le a fáról, mert felkötötte magát. No mire aztán a segítség valahára megérkezett, szegény jó Facsar már halott volt.

Sörarpa- és komlókiállítás Berlinben. A berlini terjedéstani intézet folyó évi október havában Berlinben sörarpa- és komlókiállítást rendez. Sörarpa- és komlókiállításunk érdekében szerfelett kívánatos, hogy a magyar gazdák a kiállításon minél nagyobb számban résztvegyenek. Az OMGE. gyűjteményes kiállítása Magyarország árpa- és komlótermését fogja felüntetni. A kiállításon való részvételből a hazai gazdáknak semmiféle anyagi megterheltetés nem származik, mert a földművelésügyi minisztérium nemcsak a kiállítási térdíjat és a minták szállítási költségeit a termelő lakhelyétől Budapestig, ahol a minták összegyűjtetnek, hanem Budapesttől Berlinig is megfizeti, sőt megtéríti a termelőnek a kiállításra küldött minta értékét is. A kiállításon résztvenni óhajtó gazdákat kérjük, hogy ebbeli szándékukat az OMGE. üzemi osztályával (IX., Köztelek-utca 8.) sürgősen közöljék, minek megtörténte után megkapják a részletes utasításokat és a szükséges rovatos ivateket.

Kainz József, a világhírű német színművész hétfő: virradóra hosszú kinszenvedés után — meghalt. Kainz magyarországi születésű volt. 1858-ban született Mosonban. Kiváló művészi jelenség volt, talán a mai kor legnagyobb színésze — s egyike a legképzettekek, bebizonyítván evvel azt, hogy a legmagasabb polc eléréséhez nem elég a tehetség — oda műveltség s tudás is kell.

Nagy vasúti szerencsétlenség. Borzalmas vasúti katasztrófa történt hétfőn éjszaka a stájerországi *Rottenman* állomáson. A római gyorsvonat teljes erővel neki ment az ott veszteglő bécsi gyorsvonatnak. A lokomotívok és postakocsik darabokra törtek. Eddig 12 halottat és ötven sebesültet ástak ki a romok alól.

A Pesti Hírlap szerdai számában a „Nyílt tér rovatban” a következő érdekes közlemény jelent meg:

Klobucsár Vilmos táborszernagy!

Ma két hete közétettem a *Magyar Királyi Honvédség aktáiból* című adatgyűjtemény első füzetét. Súlyos vádakat tartalmaz e füzet Ön ellen és a főparancsnoksága alatt álló honvédség öt tényleges tisztje ellen.

Megállapítom, hogy a sajtópör mind a mai napig nem tételt folyamatba. A bűntettek vonatkozó összes aktákat tehát a magyar képviselőház elé fogom juttatni s azokat egyidejűleg folytatólagosan közzéteszem egy második és egy harmadik füzetben.

Budapesten, 1910. szeptember 20-án.

Dr. Hampel József,
királyi bírósági jegyző.

(x) **Diszkötésben** kaphatók a FIDIBUSZ eddig megjelent 1905/6., 1907., 1908. és 1909-es évfolyamai összesen 16 koronáért. Egy-egy évfolyam 5 korona. Megrendelhető a FIDIBUSZ kiadóhivatalában, Budapest, Rökk Szilárd-u. 9.

A D. M. K. E. közgyűlése. A Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület, amely az ország leghatalmasabb kultúregyesülete évi rendes közgyűlését októberben tartja meg Versecen. Ez alkalomból a DMKE. jelentésben sorolja fel a kultúregyesületnek a lefolyt esztendőben elért kulturális munkájának eredményét, amelynek főbb mozzanatait a kö.

vetkezőkben közöljük. A magyar közművelődési egyesületek a magyar művelődés terjesztésében nemes versenyt folytatnak egymással. Ebből a hazafias munkásságból erősen kiveti a maga részét a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület is. A DMKE. az összes Közművelődési Egyesületek között a legfiatalabb, csupán hét esztendő s már is hatalmas kulturintézményekkel bír. Aradon, Szegeden és Makon nagy áldozatokkal nevelőintézeteket létesített, melyekben ingyenes és félt ingyenes alapítványi helyeket alapított. Az Alföld szegényes, elhanyagolt színészeti rendezésére megalakította Kecskemét székhellyel az Alföld szini szövetséget, melynek kebelében már eddig két színkerületet létesített. Ugyancsak létesítette a kivándorlás ellensúlyozására az Országos Kivándorlási Ligát, amely Budapest központtal már meg is kezdte működését. Állandóan sürgeti a sajkáskerületi és közalapítványi földeknek magyarok közötti parcellázását. Közbenjár, hogy Pancsova alatt mielőbb ármentesítsenek az aldunai öblök és az így felszabaduló kincstári földekre magyarok telepítsenek. Fenntart több óvodát, nép- és ifjúsági könyvtárat, munkásgymnáziumot Budapesten és Makón, szabad lyceumot Budapesten, Ujvidéken és Palánkán, napközi otthonot Ujvidéken, azonkívül ifjúsági egyesületek, daloskörök, olvasóegyesületek egy jelentékeny számát, amelyek mind a magyar művelődés érdekeit szolgálják. A FMKE. kezdesére megszerezte a többi magyar közművelődési egyesülettel szövetségben, a felekezeti, községi és egyesületi tanerőknek a félárú vasuti utazás kedvezményét. Magyar vidékeken, magyar iparosokhoz idegen anyanyelvű inasfiút szegődött, hogy azok az inas évek alatt jó magyar iparosokká és hazafias érzésű polgárokká képezhessék magukat. A DMKE. 11 vármegyére kiterjedő területén a kir. tanfelügyelők segítségével analfabéta tanfolyamokat rendezett amelyekben az analfabéták a magyar írást és olvasást és számolást tanulták meg. Analfabéta tanfolyamokat létesített 11 vármegye területén az összes honvéd-, gyalog- és lovas ezredékénél és az ezredekben gazdag könyvtárakat állított fel. Népies és ismeretterjesztő felolvasásokat és mutatványokat rendezett több vármegye községeiben s azokat az összes vármegyékbe is bevezetni tervezi. Az ország összes gyáraiban és ipartelepén munkáskönyvtárak felállítását tervezi. A gyenge fejlődésű tanulók számára a magyar tengerparton üdülőházat és gyermekszanatóriumot emel és évek óta munkálkodik a Magyar Bank megalakításán, amelyet a nemzetiségi bankok káros és veszedelmes működésének ellensúlyozására állít fel Budapesten.

A lap szerkesztéséért felel:
A SZERKESZTŐ-BIZOTTSÁG.

HIRDETÉSEK.

Kiadó lakás.

A Rákóczi- (Bajai) úton a Gazdasági Egylet mellett egy **5 szobás parkettás lakás**, fürdőszoba és megfelelő mellékhelyiségekkel **1910. november 1-re bérbeadatik.** Bővebbet: **Dr. Henneberg Géza ügyvédnél.**

Üzleteladás.

Ralcs István zombori jóforgalmú **szikvízgyára** összes felszereléssel együtt (gép, 1400 üveg, kocsi stb.) **szabadkézből eladó.** Értekezni lehet **Dr. Turányi Zsigmond** ügyvédi irodájában.

1777/1910. végreh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíróság 1910. évi Sp. IV. 268/4. számú végzése következtében Dr. Mayer Nándor zombori ügyvéd által képviselt Józits György zombori lakos javára Józits Simon és Péter zombori lakosok ellen 5000 korona s jár. erejéig 1910. évi szeptember hó 6-án fogatosított végrehajtás útján lefoglalt és 15.600 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kukorica és buza nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíróság 1910-ik évi V. 1045/2. számú végzése folytán 5000 korona tőkekövetelés, ennek 1910. évi május hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/4% váltódíj és eddig összesen 258 korona 24 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Zomborban Gádori úti szállásán leendő eszközölésére 1910. évi október hó 3. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1910. szeptember 16.

STYRUM MÓR.

kir. bírósági végrehajtó.

85-1

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására adni, hogy f. évi október hó 1-ével az ipartestületi körben

kifőzdet nyitok.

Elfogadtatnak abonensek házbán és házon kívül.

Jó konyháért felelőséget vállalok.

Felvilágosítással szolgál:

Horváth Béla

ipartestületi vendéglős.

84-2-2

A magyar újságírás szenzációi!

A NAP

a magyar közönség legkedveltebb lapja

A 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérélhetetlen szószólója.

Főszerkesztő: **BRAUN SÁNDOR** Felelős szerkesztő: **HACSAK GÉZA**

Naponként 155.000 példány!

= Egy szám: 2 krajcár. =

A Nap előfizetési ára:

Egész évre 16.—K || Negyedévre 4.—K
Félévre . . 8.—K || Egy hónapra 1.40K

A NAP apróhirdetési levelezőlapja

10 szög — — — 30 fillér
20 szög — — — 50 fillér
40 szög — — — 1 korona

Kapható minden hirlapelárusító helyen.

FIDIBUSZ

A legkitünőbb magyar élclap!

Páratlan népszerűség!

Remek szöveg! Pompás képek!

Mesésen olcsó!

= Egy szám: 6 krajcár. =

A Fidibusz előfizetési ára:

Egész évre 6.—K || Negyedévre 1.50K
Félévre . . 3.—K || Egy hónapra —50K

Mutatványszámokat küld a kiadóhivatal:

Budapest VIII., Röck Szilárd-utca 9.

A FIDIBUSZ

1905., 1906., 1907., 1908. és 1909. évfolyamai.

diszkötésben

kapható. Egy-egy kötet ára 5 korona.

Mind a négy kötet egyszerre való megrendelésénél 20% engedményt adunk.

Gróf Esterházy Ferenc

uradalmi pezsgőgyára, Tata.

Forgalomba hozza az 1906-iki

Lakodalmos Áldomás Billikom

(Demi Sec)

(Sec)

(Extra Dry)

jegyű **PEZSGŐIT**, melyeket

kizárólag az uradalom

somlói, neszmélyi, devecseri, baji, tatai és bánhidai szőlőiben champagne-szerűen szüretelt boraiból teljesen francia módon készített és **kiválóan jók.**

Zomborban kapható: **Mayer István és Dörfler Antal** fűszerkereskedésében.

Vezérképviselő: **KOLB LAJOS, Budapest,** Barcsay-utca 6.

Telefonszám: 104-73.

46-50 37